

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi eräiden valtion eläkelainsäädäntöön liittyvien lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan valtion eläkelakiin ja valtion perhe-eläkelakiin tehtäviksi uusi- tun holhouslainsäädännön edellyttämät muutokset. Eläkkeen hakisi ja eläke maksettai- siin asianosaiselle, jollei hänen toimintakel- poisuuttaan ole tältä osin rajoitettu tai jolle muussa laissa toisin säädetä. Alle 15-vuoti- aan eläke- ja muu etuus ja 15 vuotta täyttä- neen alaikäisen lapseneläke maksettaisiin hänen edunvalvojalleen. Alaikäisen edunval- vojina ovat yleensä hänen vanhempansa.

Valtion eläkelakia ehdotetaan lisäksi muu- tettavaksi siten, että kertasuorituksena mak- settavan eläkkeen yläraja korotetaan kaksin- kertaiseksi nykyisestä ja että teknisen kat- kaisun säännöstä ja osa-aikaeläkkeen an- siorajaa muutetaan joustavammiksi. Lakia

kuukautta lyhyempien valtion palvelussuh- teiden eläketurvan järjestämisestä ehdotetaan muutettavaksi muun muassa siten, että elä- kettä, jonka suuruus on alle 10,63 markkaa kuukaudessa, ei maksettaisi.

Eräistä opetusalan eläkejärjestelyistä annet- tua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtion eläketurvan piiriin eivät voisi tulla sellaiset henkilöt, joiden työnantajilla ei ole ollut valtion eläketurvan piirissä henkilöstöä aikaisemmin. Lisäksi lakia muutettaisiin si- ten, että niin sanotun virhevalinnan tehneillä lukion opettajilla olisi oikeus peruuttaa va- lintansa kuluvan vuoden aikana.

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdol- lisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväk- sytty ja vahvistettu.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Holhouslainsäädännön uudistaminen

Holhouslainsäädännön uudistamisen tavoit- teena on ollut vaihtoehtojen kehittäminen holhottavaksi julistamiselle. Pyrkimyksenä on, ettei kenenkään valtaa määrätä omista asioistaan rajoiteta enempää kuin on tarpeel- lista hänen etujensa suojaamiseksi. Uudessa holhouslainsäädännössä holhousoikeuden käsitteitä on muutettu siten, että ne eivät tarpeettomasti leimaisi ihmisiä, jotka tarvit- sevat edunvalvontapalveluja. Käsitteistä hol- hooja, uskottu mies ja holhottava on luovut- tu. Ne on korvattu käsitteillä edunvalvoja ja päämies.

Holhoustoimesta annetun lain (442/1999) mukaan alaikäisen (alle 18-vuotiaan) edun- valvojana on pääsääntöisesti hänen huolta- jansa. Täysi-ikäisen henkilön tueksi voidaan hänen suostumuksellaan määrätä edunvalvo- ja tai mikäli hän tästä huolimatta oikeustoi- milla vahingoittaa etujaan, hänen toiminta- kelpoisuuttaan voidaan rajoittaa. Jos toimin- takelpoisuuden rajoittaminen ei riitä turvaa- maan asianomaisen etuja, tuomioistuim voi julistaa täysi-ikäisen henkilön vajaavaltaisek- si. Myös alaikäiset ovat vajaavaltaisia.

Holhouslainsäädännön uudistamisen yh- teydessä tarkistettiin myös vajaavaltaisen puhevaltaa ja kuulemisvelvollisuutta hallin- tomenettelyssä muuttamalla hallintomenette- lylain (598/1982) ja hallintolainkäyttölain

(586/1996) säännöksiä.

Valtion eläkelaisissa on tällä hetkellä 17 a §:ssä säännöksiä eläkkeen hakemisesta ja eläkkeen maksamisesta vajaavaltaisille. Lain 17 a §:ssä säädetään, että jos edunsaaja on alaikäinen taikka jos hän sairauden tai muun syyn takia ei itse pysty hakemaan eläkettä ja jollei hänellä ole huoltajaa tai tätä tarkoitusta varten määrättyä uskottua miestä, voi valtiokonttorin hyväksymä edunsaajan lähiomainen tai muu hänestä pääasiallisesti huolehtiva henkilö käyttää edunsaajan puhevaltaa. Valtion perhe-eläkelain 17 §:ssä on samanlainen säännös. Lisäksi valtion eläkelain 17 §:ssä on säännöksiä eläkkeen maksamisesta eräille sosiaaliturvan toimielimille, mikäli eläke on myönnetty takautuvasti ja kyseiset toimielimet ovat maksaneet samalta ajalta edunsaajalle myöntämäänsä etuutta.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Holhouslainsäädäntö

Esityksen tavoitteena on muuttaa valtion eläkelain ja valtion perhe-eläkelain säännöksiä siten, että ne pääosin vastaavat holhouslainsäädännön uudistuksen yhteydessä holhouslainsäädäntöön sekä hallintomenettelylakiin ja hallintolainkäyttölakiin tehtyjä muutoksia. Ehdotettavan lainsäädännön lähtökohdana olisi, että eläkkeen hakisi ja eläke maksettaisiin asianosaiselle, jollei hänen toimintakelpoisuuttaan olisi tältä osin rajoitettu. Alle 15-vuotiaan eläke- ja muu etuus ja 15 vuotta täyttäneen alaikäisen lapseneläke maksettaisiin hänen edunvalvojalleen. Alaikäisen edunvalvojina ovat yleensä hänen vanhempansa.

Lisäksi lainsäädännössä olisi edelleen säännökset eläkkeen maksamisesta eräille sosiaaliturvan toimielimille, mikäli eläke on myönnetty takautuvasti. Sanamuotoja muutettaisiin hieman muuhun lainsäädäntöön tehtyjen muutosten takia.

2.2. Muut valtion eläkelakiin ja valtion perhe-eläkelakiin ehdotetut muutokset

Eläke voidaan valtion eläkelain 15 §:n 5 momentin mukaan ja valtion perhe-eläkelain 12 §:n 5 momentin mukaan maksaa ker-

tasuorituksena, jos se on tiettyä rajamäärää pienempi. Tällä hetkellä rajamäärä on 33,50 markkaa kuukaudessa. Uudeksi rajamääräksi ehdotetaan 67,01 markkaa kuukaudessa. Muutos olisi yhdenmukainen yksityisen alan työeläkejärjestelmään ja kunnalliseen eläkejärjestelmään tehtyjen muutosten kanssa ja se vähentäisi valtiokonttorin työtä.

Valtion eläkelaisissa on niin sanottu palvelussuhteen teknisen katkaisun sääntö, jonka tarkoituksena on estää se, että pitkään jatkuneissa palveluksissa ansiotason suuret muutokset vaikuttaisivat eläkkeen määrään muutosta edeltävältäkin ajalta. Säännöstä on mahdollista soveltaa ainoastaan silloin, jos ansioiden lisäksi myös työaika muuttuu. Ongelma saattaa esiintyä myös silloin, kun edunsaaja siirtyy esimerkiksi vuorotyöstä päivätyöhön. Tällöin työaika ei aina muutu, mutta ansiot voivat vuorotyöhön liittyneiden lisien poistuttua aleta paljonkin. Siksi ehdotetaan, että teknisen katkaisun sääntöä muutettaisiin siten, että myös työaikajärjestely mahdollistaisi teknisen katkaisun.

Osa-aikaeläkkeen aikana tehdyn osa-aikatyön ansioiden on oltava 40—60 prosenttia edunsaajalla ennen osa-aikatyöhön siirtymistä olleesta vakiintuneesta ansiosta. Etenkin 60 prosentin yläraja on joissakin tapauksissa ylittynyt ansioiden lisääntymisen takia. Tällaisissa tilanteissa edunsaajaa uhkaa eläkkeen lakkauttaminen ja liikaa maksetun osa-aikaeläkkeen takaisinperintä. Tämä on työlästä valtiokonttorille ja kiusallista edunsaajille. Siksi ehdotetaan, että ansiorajaksi muutetaan 35—70 prosenttia. Tämä raja on ollut jo aiemmin yksityisen alan työeläkejärjestelmässä ja kunnallinen eläkejärjestelmä on muuttanut oman ansiorajansa 40—60 prosentista 35—70 prosenttiin.

2.3. Kuukautta lyhyempien valtion palvelussuhteiden eläketurvan järjestämisestä annettuun lakiin ehdotetut muutokset

Laissa ei tällä hetkellä ole rajaa pienimmälle maksettavalle eläkkeelle. Erittäin pienet, muutamien markkojen tai jopa pennien suuruiset eläkkeet aiheuttavat valtiokonttorille paljon työtä. Etuuksilla ei ole merkitystä edunsaajien kokonaiseläketurvan kannalta. Siksi ehdotetaan, että pienin maksettava kuukausieläke olisi 10,63 markkaa ja tämän alle jääviä eläkkeitä ei maksettaisi. Kunnallisessa eläkejärjestelmässä otettiin vuonna

1997 rajaksi 10 markkaa kuukaudessa. Koska summaan tehdään vuosittain indeksitar- kistus, on se 10,63 markkaa vuoden 2000 indeksissä. Siksi ehdotetaan valtion eläkejär- jestelmään samaa summaa.

2.4. Eräistä opetusalan eläkejärjestelyistä annettuun lakiin ehdotetut muutokset

Lain tarkoituksena on siirtää pitkän aika- välin kuluessa valtion eläketurvan piirissä oleva opetushenkilöstö ylläpitäjän mukai- seen, kunnan tai yksityisen alan eläkejärjes- telmään. Siirto koskisi pääosin uusia työntekijöitä. Sen sijaan pääosa nykyisen valtion eläketurvan piirissä olevista säilyisi siellä. Lain tarkoituksena oli, että valtion eläketur- van piiriin ei tulisi sellaisia henkilöitä, jotka eivät ole olleet turvan piirissä aikaisemmin. Tarkoituksena ei myöskään ollut, että lain piiriin tulisi uusia työnantaja. Lain piiriin on kuitenkin päässyt tulemaan varsin monta uutta oppilaitosta. Siksi lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että lain voimaantulon jälkeen alkaneet palvelukset eivät voisi tulla valtion eläketurvan piiriin, jos työnantajana olevan oppilaitoksen henkilöstö ei ollut val- tion eläketurvan piirissä eräistä opetusalan eläkejärjestelyistä annetun lain tullessa voi- maan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Lisäksi lakia muutettaisiin siten, että sel- laiset lukion opettajat, jotka valitsivat niin sanotun erityisen eläkeiän sellaisten säännös- ten nojalla, jotka eivät enää mahdollista hei- dän pääsyään eläkkeelle valitsemassaan iäs- sä, voisivat peruuttaa tekemänsä valinnan.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Edunsaajiin ja organisaatioon kohdistuvat vaikutukset

Ehdotetut muutokset holhouslainsäädännön uudistamisen takia vaikuttavat edunsaajien asemaan samalla tavalla kuin holhousoimes- ta annettu laki. Muutosten tavoitteena on, että täysi-ikäisen henkilön toimintakelpoi- suutta rajoitettaisiin ainoastaan sen verran kuin on tarpeen hänen etujensa turvaamiseksi. Näin ollen uudistus lisäisi yksittäisten edunsaajien oikeutta päättää itse omista asi- oistaan silloin, kun he ovat ainoastaan joilta- kin osin edunvalvonnan tarpeessa.

Tällä hetkellä myönnettäväksi tulevat muu- tamien markkojen tai jopa pennien suuruiset lyhytpalvelusten eläkkeet tulisivat tulevai-

suudessa voimakkaasti lisääntymään. Siksi lyhytpalveluksen maksettavan eläkkeen mi- nimimäärän säätäminen vähentäisi val- tiokonttorin tekemää työtä jonkin verran. Eläkkeen kertasuorituksen rajamäärän korot- taminen ja osa-aikaeläkkeen ansiorajapro- sentin muutos vähentäisivät myös valtiokontto- rin työtä.

3.2. Taloudelliset vaikutukset

3.2.1. Kertasuorituksen rajamäärän nostami- nen

Kertasuoritukseen oikeuttavan eläkkeen rajamäärä on nyt 33,50 markkaa kuukaudes- sa vuoden 2000 indeksitasossa. Ehdotettu uusi rajamäärä olisi 67,01 markkaa kuukau- dessa vuoden 2000 indeksitasossa. Kyseistä määrää pienempi eläke voitaisiin maksaa kertasuorituksena.

Kertasuoritusrajan nostaminen merkitsee sitä että osa niistä eläkkeistä, jotka ennen uudistusta olisivat tulleet maksettavaksi kuu- kausittain tulevien vuosien myötä, maksettaisi- siin eläkkeen alkaessa kertasuorituksena. Täten valtion eläkemenon toteuma aikaistui- si. Eläkemenon kapitalisoituun nykyarvoon ei kertasuorituksella ole vaikutusta. Ker- tasuorituksen suuruus määrätään vakuutus- matemaattisin perustein. Periaatteena on, että kertasuorituksen kustannusvaikutus on sama kuin kuukausittain maksettavan eläkkeen kustannusvaikutus. Täten ehdotettu muutos ei pitkällä aikavälillä aiheuta muutosta elä- kemenoon. Seuraavassa selostetaan muutok- set lyhyellä aikavälillä.

Vuoden 1999 lopussa oli maksussa sellai- sia valtion eläkkeitä, joita kertasuorituksen markkamäärän muutos koskisi, seuraavasti:

- vanhuuseläkkeitä 9 200 kappaletta
- työkyvyttömyyseläkkeitä 4 300 kappa-

letta

- leskeneläkkeitä 5 500 kappaletta

Vuoden 1999 aikana kyseisiä eläkkeitä alkoi seuraavasti: 900 vanhuuseläkettä, 600 työkyvyttömyyseläkettä ja 300 leskeneläket- tä.

Mikäli kaikki vuoden 1999 lopussa mak- sussa olleet kyseiset eläkkeet maksettaisiin kertasuorituksena, kertakustannus van- huuseläkkeistä olisi 56 miljoonaa markkaa, työkyvyttömyyseläkkeistä 16 miljoonaa markkaa ja leskeneläkkeistä 40 miljoonaa markkaa. Yhteenlaskettu kertameno olisi siten 112 miljoonaa markkaa. Lähivuosina

säännöllisessä maksussa olevien eläkkeiden meno olisi toisaalta noin 8,1 miljoonaa markkaa vuodessa nykyistä pienempi. Myöhemmin vuosina vaikutus säännölliseen menoon on vähäisempi.

Muutoksen voimaantulo vuoden jälkeen maksettaisiin kertasuorituksena eläkkeitä noin 11,5 miljoonaa markkaa vuodessa.

Muutos pienentäisi vähäisessä määrin valtiokonttorin jatkuvia hallinnollisia kustannuksia muun muassa pankkien palvelumaksujen alenemisen ansiosta.

3.2.2. Teknistä katkaisua koskevat muutokset

Tekninen katkaisu lisää valtion eläkemenoa niissä tapauksissa joissa tekninen katkaisu tehdään palkan alenemisen vuoksi, ja vähentää menoa, jos tekninen katkaisu tehdään palkan nousun vuoksi. Edunsaajalla tilanne on päinvastainen eli eläke suurenee jos tekninen katkaisu tehdään palkan alenemisen vuoksi ja pienenee jos tekninen katkaisu tehdään palkan nousun vuoksi.

Se minkälaisia muutoksia työaikajärjestelyjen seurauksena syntyy, ratkaisee sen syntykö valtiolle ja edunsaajille muutoksen tuloksena nettosäästöjä vai nettokustannuksia. Esitystä valmisteltaessa pyrittiin pääasiallisesti sen tilanteen korjaamiseen, jossa edunsaaja siirtyy vuorotyöstä päivätyöhön ja ansio tämän takia pienenee. Koska tämä lieenee säännöksen tyypillisin soveltamistilanne, voidaan arvioida, että edunsaajien eläke pääsääntöisesti suurenisi ja valtion eläkemenot täten nousisivat.

Teknisiä katkaisuja on valtiokonttorin palvelusuhderekeriiriin tehty vuosittain 20—30 kappaletta. Mikäli määrä kasvaisi kaksinkertaiseksi, vuosittaiset eläkekustannukset nousisivat uudistuksen seurauksena korkeintaan noin 500 000 markkaa vuodessa 10—15 vuoden kuluttua. Määrän lisääntymistä on kuitenkin erittäin vaikea arvioida.

3.2.3. Muut muutokset

Lyhytpalvelusten eläkkeen minimimäärä vie edunsaajilta eläketurvan sellaisissa tapauksissa, joissa ansaittu kuukausieläke on pienempi kuin 10,63 markkaa kuukaudessa. Useissa tapauksissa on kyse ainoastaan muuttamien markkojen tai jopa pennien suuruisista eläkkeistä. Tämän suuruisella eläkkeellä ei ole suurta vaikutusta edunsaajan kokonaiseläketurvaan.

Muilla ehdotetuilla muutoksilla ei ole maittavia taloudellisia vaikutuksia.

4. Esityksen valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä virkatyönä ja yhteistyössä valtiokonttorin ja valtion henkilöstöä edustavien keskusjärjestöjen kanssa. Esityksestä on lisäksi käyty yhteistoimintaneuvottelut valtion eläkeneuvottelukunnassa, jossa valtion henkilöstöä edustavat keskusjärjestöt ovat edustettuina.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Holhouslainsäädännön muutosten vuoksi ehdotetut muutokset sekä muutos kertasuorituksena maksettavan eläkkeen määrään ovat samoja, jotka on jo tehty yksityisen alan ja kunnan työeläkejärjestelmiin.

Valmisteltaessa ns. Purosopimukseen liittyviä muutoksia valtion eläkejärjestelmään, valtion työmarkkinalaitos pääsi yhteisymmärryksen valtion henkilöstöä edustavien keskusjärjestöjen kanssa 14 päivänä loka-kuuta 1999 siitä, että eduskunnalle annetaan ehdotukset sellaisiksi muutoksiksi, joita nyt esitetään teknisen katkaisun ja osa-aikaeläkkeen ansiorajan säännöksiin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki valtion eläkelain muuttamisesta

1 §. Pykälän 5 momentissa säädetään jatkuvan palvelussuhteen niin sanotusta teknisestä katkaisusta. Säännöksen tarkoituksena on estää se, että pitkään jatkuneissa palveluksissa ansiotason suuret muutokset vaikuttaisivat eläkkeen määrään muutosta edeltävältäkin ajalta. Teknisen katkaisemisen suorittamisen edellytyksenä on muun muassa, että säännöllisenä pidettävässä työajassa tapahtuu muutos ja samalla työansio joko alenee vähintään yhdellä neljänneksellä tai nousee vähintään yhdellä kolmanneksella. Käytännössä voi esiintyä tilanteita, joissa työaika muuttuu siten, että henkilö siirtyy vuoro-, periodi- tai yötyöstä päivätyöhön, jolloin ansiot alenevat. Ansioiden aleneminen saattaa täyttää edellä mainitut edellytykset, mutta työajan muutos ei, koska työaika ei ehkä ole vähentynyt. Tällöin teknisen katkaisun edellytykset eivät täyty. Tämän vuoksi momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että palvelussuhteeseen voitaisiin tehdä tekninen katkaisu myös työaikajärjestelyn muutoksen johdosta.

9 d §. Pykälän 1 momentin 4 kohdassa säädetään osa-aikaeläkkeellä olevan osa-aikatyön ansiorajoista. Nykyisten ansiorajojen mukaan edunsaajan täytyy ansaita 40 prosenttia ja hän saa ansaita enintään 60 prosenttia ennen osa-aikatyöhön siirtymistä hänellä olleesta vakiintuneesta ansiotulosta. Nämä ansiorajat ehdotetaan muutettaviksi siten, että osa-aikatyön ansion on oltava vähintään 35 prosenttia ja enintään 70 prosenttia ennen osa-aikatyöhön siirtymistä olleesta vakiintuneesta ansiotulosta. Käytännössä on esiintynyt tilanteita, joissa osa-aikatyön ansio on jo alunperin voinut olla hyvin lähellä 60 prosentin ylärajaa ja ansiorajan ylityksiä on siksi tapahtunut. Tällöin edunsaajaa uhkaa eläkkeen lakkauttaminen ja lisäksi mahdollisesti liikaa maksetun osa-aikaeläkkeen takaisinperintä. Ansiorajan venyttäminen 70 prosenttiin vähentäisi tällaisia tilanteita.

15 §. Pykälän 5 momentissa säädetään eläkkeen kertasuorituksesta. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että kertasuoritukseen oikeuttavan eläkkeen rajamäärä ko-

rotettaisiin kaksinkertaiseksi nykyisestä. Tämä rajamäärä on nyt 33,50 markkaa kuukaudessa vuoden 2000 indeksitasossa. Ehdotettu uusi rajamäärä olisi 67,01 markkaa kuukaudessa vuoden 2000 indeksitasossa. Kyseistä määrää pienempi eläke voitaisiin maksaa kertasuorituksena. Kertasuoritukseen oikeuttavan eläkkeen rajamäärän korottaminen vastaa yksityisen puolen ja kunnan työeläkeläkeihin tehtyjä muutoksia ja se vähentäisi valtiokonttorin hallinnollista työtä valtion eläketurvan hoidossa. Lisäksi säännöksen markkamäärä on selvyuden vuoksi ilmaistu vuoden 2000 indeksitasossa.

17 §. Pykälän 1 momenttiin aiemmalla lainsäädännöllä kumotun 1 momentin tilalle siirrettäisiin nykyisen 17 a §:n säännös, jonka mukaan valtiokonttorin hyväksymä edunsaajan lähiomainen tai muu hänestä pääasiallisesti huolehtiva henkilö voi edunvalvojana käyttää edunsaajan puhevaltaa tilanteissa, joissa edunsaajalle saattaisi aiheutua oikeudenmenetyksiä sen vuoksi, että hän iän, vamman, sairauden tai muun syyn vuoksi ei itse kykene toimimaan etuusasiassaan ja hänen tämän lain mukaiset oikeutensa saataisivat vaarantua. Mikäli edunsaajan kykenemättömyys hoitaa asioitaan jatkuu pidempään, hänen etuusasioitaan voisi hoitaa vain holhoustoimesta annetun lain tarkoittama edunvalvoja. Alle 15-vuotiaan osalta puhevaltaa käyttäisi edunvalvoja silloinkin, kun kyse on tämän omaan työhön perustuvasta etuudesta.

Pykälän 2 momentiksi, aiemmalla lainsäädännöllä kumotun 2 momentin tilalle, lisättäisiin säännös, jonka mukaan valtion eläkelain mukainen etuus maksettaisiin sille edunsaajalle, jolle se on myönnetty, jollei laissa toisin säädetä. Valtion eläkelaisissa ja muualla lainsäädännössä on lukuisia säännöksiä eläkkeen maksamisesta takautumisoikeuden perusteella toissijaisille sosiaalivakuutusjärjestelmille. Vajaavaltaisen edunsaajan tai edunsaajan, jonka toimintakelpoisuutta on taloudellisten asioiden osalta rajoitettu, etuuden maksamisessa noudatettaisiin soveltuvin osin holhoustoimesta annetun lain säännöksiä. Alle 15-vuotiaalle myönnetty etuus maksettaisiin kuitenkin hänen edunvalvojalleen silloinkin, kun se perustuu vajaavaltaisuuden aikana tehtyyn työhön.

Pykälän nykyisen 3 momentin mukaan sosiaalilautakunnan hakemuksesta eläke tai osa siitä voidaan maksaa lautakunnalle käytettäväksi eläkkeensaajan tai sellaisen henkilön huoltoon, jonka elatukseen eläkkeensaaja on velvollinen osallistumaan. Siltä osin kuin on kyse takautuvan eläkkeen maksamisesta ennakkona maksetun toimeentulotuen korvaukseksi, säännös ehdotetaan siirrettäväksi 17 b §:n 3 momentiksi. Sen sijaan tämän pykälän 3 momentissa säädettäisiin vain etuuden maksamisesta sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettulle toimielimelle harkinnanvaraisin perustein. Etuus maksettaisiin toimielimelle käytettäväksi edunsaajan tai sellaisen henkilön huoltoon, jonka elatuksesta edunsaaja on velvollinen huolehtimaan. Säännöksen mukaan etuus tai osa siitä voitaisiin maksaa toimielimelle, jos etuuden maksamista edunsaajalle ei voida pitää tarkoitustaan vastaavana hänen elämäntapojensa, sairautensa tai muun erityisen syyn vuoksi eikä hänelle ole määrätty edunvalvojaa. Toimielimen olisi hakemuksessaan esitettävä perustelut siitä, miksi etuus tulisi maksaa sille eikä edunsaajalle itselleen. Maksamiseen tarvittaisiin kuitenkin edunsaajan itsensä suostumus, toisin kuin nykyisen lainsäädännön mukaan. Suostumuksen hankkiminen olisi asianomaisen toimielimen tehtävä. Jos suostumusta ei olisi toimitettu valtiokonttorille, etuutta ei voisi maksaa toimielimelle, vaan se maksettaisiin tällöin edunsaajalle itselleen. Esityksen etuuden maksamisesta voisi toimielimen lisäksi tehdä edunsaaja itse, hänen puolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii. Jos esityksen on tehnyt muu kuin toimielin, olisi sitä kuultava.

17 a §. Pykälän nykyinen säännös ehdotetaan siirrettäväksi muutettuna 17 §:n 1 momenttiin. Tämän pykälän 1 momenttiin ehdotetaan uutta säännöstä, jonka mukaan valtion eläkelain mukaista etuutta ei saisi siirtää toiselle ilman valtiokonttorin suostumusta. Myös eläkkeen panttaamista koskeva sopimus olisi mitätön. Työeläkkeen tarkoitus, eläkkeen saajan elannon turvaaminen voisi vaarantua, mikäli järjestelyt, joilla etuus voitaisiin siirtää kolmannelle, eivät edellyttäisi valtiokonttorin suostumusta. Koska eläke on luonteeltaan henkilökohtainen etuus, olisi tarkoituksenmukaista säätää eläkkeen panttaamista koskevat sopimukset mitättömiksi. Lisäksi momenttiin ehdotetaan ulosmittauskieltoa koskevaa säännöstä siltä osin kuin on

kyse tämän lain nojalla maksettavasta kustannusten korvauksesta. Ulosottolain 4 luvun 7 §:n 3 momentti sisältää jo säännöksen, jonka mukaan eläke- tai sosiaalilainsäädännön nojalla määrättyyn tarkoitukseen suoritettavaa avustusta tai kustannusten korvausta ei saa ulosmitata. Valtion eläkelakiin ehdotetaan vastaava säännös selvyiden vuoksi. Ehdotettu momentti on samanlainen kuin työntekijäin eläkelaiissa.

17 b §. Lakiin ehdotetaan uutta 17 b §:ää, jonka 1 ja 2 momentiksi siirrettäisiin nykyiset 17 §:n 4 ja 5 momentti, jotka koskevat eläkkeen maksamista muulle kuin edunsaajalle itselleen. Työttömyyskassalla tai kansaneläkelaitoksella olisi 1 momentin mukaan takautumisoikeus takautuvasti maksettavaan eläkkeeseen siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun työttömyyspäivärahan tai työmarkkinatuen määrää. Lisäksi säännöksen lisättäisiin työttömyyskassalle ja kansaneläkelaitokselle takautumisoikeus eläkkeeseen myös työvoimapolitiisesta aikuis- koulutuksesta annetussa laissa (763/1990) ja työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetussa laissa (1402/1997) tarkoitettuna koulutustuen ja koulutuspäivärahan maksamisen osalta, joka kohdistuu samaan aikaan kuin takautuvasti myönnetty eläke. Kyseisissä laeissa on säädetty kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan takautumisoikeudesta, mutta asiasta säädettäisiin selvyiden vuoksi myös valtion eläkelaiissa.

Kansaneläkelaitoksella olisi 2 momentin mukaan oikeus saada liikaa maksamansa eläkkeen määrä takaisin siltä osin kuin edunsaajalle 23 §:n 1 momentissa tarkoitettuna valituksen johdosta maksetaan tämän lain mukaista eläkettä samalta ajalta takautuvasti. Samoin voitaisiin menetellä 24 §:n 3 momentin mukaisissa itseoikaisuissa sekä tilanteissa, joissa eläkkeen määrä muutoin tarkistetaan aikaisempaa suuremmaksi (esimerkiksi osatyökyvyttömyyseläkkeen muuttuessa täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi). Säännös olisi tarpeellinen, koska 24 §:n 3 momentin tarkoittama lainvoimaisen päätöksen oikaiseminen edunsaajan eduksi voi tapahtua myös takautuvalta ajalta. Ehdotetun säännöksen nojalla kansaneläkelaitoksella olisi takautumisoikeus tilanteissa, joissa edunsaajalle jo myönnetyn eläkkeen määrää itseoikaisun perusteella tai muutoin tarkistetaan aikaisempaa suuremmaksi. Tilanteet, joissa eläkeoikeus myönnettäisiin takautuvasti itseoikaisumenettelyä käyttäen, jäisivät sen si-

jaan takautumisoikeuden ulkopuolelle. Kyse olisi harkinnanvaraisesta säännöksestä. Siten säännöstä ei valtiokonttorin harkinnan mukaan tarvitsisi soveltaa markkamääriltään vähäisiin takautuviin korotuksiin.

Pykälän 3 momentiksi ehdotetaan siirrettäväksi nykyisen 17 §:n 3 momentin säännös siltä osin kuin on kyse takautuvan eläkkeen tai osan siitä maksamisesta ennakkona maksetun toimeentulotuen korvaukseksi sosiaalilautakunnalle. Samalla säännöksen sanamuoto ja vanhentuneet lakiviittaukset ehdotetaan korjattaviksi. Jos edunsaaja on saanut toimeentulotukea ennakkona takautuvasti myönnettävää eläkettä vastaan, vastaavalla ajalla maksettava eläke tai osa siitä suoritetaan hakemuksesta sosiaalihuoltolaissa tarkoitetulle toimielimelle korvauksena jo annetusta toimeentulotuesta.

Pykälän 4 momentin mukaan kunnalla olisi oikeus saada edunsaajan eläke järjestämässä laitoshoidon tai huollon taikka perhehoidon ajalta. Kunnalla olisi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:n mukaan oikeus käyttää edunsaajan eläke tämän hoidosta, ylläpidosta tai huollosta määrätyn maksun korvaamiseen.

Opintotukilain (65/1994) 6 §:n mukaan opintotukea ei myönnetä, jos opiskelija muun muassa saa työeläkettä. Osatyökyvyttömyyseläkkeen saaminen ei kuitenkaan estä opintotuen saamista. Lain 28 §:n mukaan kansaneläkelaitos saa periä perusteettomasti maksetun opintotuen takautuvasti suoritettavasta etuudesta, jos opiskelija on saanut opintorahaa, aikuisopintorahaa tai asumislisää samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään takautuvasti työeläkettä. Kansaneläkelaitoksella on kyseisen lainkohdan nojalla takautumisoikeus työeläkkeeseen. Selvyyden vuoksi tästä ehdotetaan säädettäväksi myös pykälän 5 momentissa.

Pykälän 6 momentin mukaan eläke maksettaisiin 1—5 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa joko työttömyyskassalle, kansaneläkelaitokselle, toimielimelle tai kunnalle. Eläkkeen maksamista koskeva ilmoitus olisi tehtävä valtiokonttorille vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

27 §. Pykälässä säädetään tämän lain mukaiseen eläkkeeseen oikeutetun henkilön velvollisuudesta alistua siihen, mitä vastaisuudessa mahdollisesti säädetään hänelle samanaikaisesti tulevien eläkkeiden ja eräiden korvausten huomioon ottamisesta 10 §:n 4 mo-

mentissa tarkoitetun eläkkeen enimmäismäärän laskemiseksi. Pykälän viittaus on vanhentunut ja ehdotetaan korjattavaksi, koska valtion eläkelain mukaisen eläkkeen enimmäismäärän laskemisesta säädetään nykyisin 10 §:n 6—9 momentissa.

1.2. Laki valtion perhe-eläkelain muuttamisesta

12 §. Pykälän 5 momentti sisältää viittaus-säännöksen valtion eläkelakiin. Viittaus-säännöksen mukaan perhe-eläkkeiden kertosuorittamisessa noudatetaan soveltuvin osin valtion eläkelain 15 §:n 5 momentin säännöksiä. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että leskeneläke, joka yhteensovituksen tai eläkesovituksen jälkeen jää valtion eläkelaisa tarkoitettua rajamäärää pienemmäksi, voitaisiin myös suorittaa kertosuorituksena. Kyseinen leskeneläkkeen kertosuoritusmahdollisuus koskisi sekä eläkkeellä olevia leskiä, että leskiä, joiden eläkesovituksessa otetaan huomioon laskennallinen leskeneläke. Laskennallinen eläke tulee kyseeseen niissä tapauksissa, joissa leski ei eläkesovitushetkellä ole eläkkeellä. Tällöin eläkesovituksessa otetaan huomioon sellainen lesken oma eläke, jonka tämä olisi saanut, jos olisi tullut edunjättäjän kuolinhetkellä työkyvyttömäksi. Mikäli kertosuoritusmahdollisuus ei koskisi tilanteita, joissa eläkesovitus on tehty laskennallisen eläkkeen perusteella, maksurekisteriin jäisi edelleen pieniä leskeneläkkeitä. Leskeneläkkeet tulisi ottaa uudelleen käsitteilyyn siinä vaiheessa, kun eläkesovitus tehdään lesken saaman lopullisen eläkkeen perusteella. Tämä ei olisi tarkoituksenmukaista. Ehdotus vähentäisi valtiokonttorin hallinnollista työtä valtion eläketurvan hoidossa.

Momenttia ehdotetaan muutettavaksi myös siten, että kertosuoritusmahdollisuus koskisi lapselle maksettavaa lapseneläkettä eräissä erityistilanteissa. Neuvoston asetuksen (ETY) 1408/71 perusteella lapselle maksettavat etuudet maksetaan tietyissä tilanteissa asuinmaaperiaatteen mukaisesti siitä valtiosta, jossa lapsi asuu, ikään kuin edunjättäjä olisi työskennellyt koko työhistoriansa tässä valtiossa. Jos lapselle on syntynyt oikeus etuuksiin myös muissa Euroopan Unionin tai Euroopan talousalueen jäsenvaltioissa, hänelle on maksettava tällaisen maan ja asuinmaan lapsenetuusien erotus. Tämä erotus jakautuu vielä työeläkejärjestelmän eri lakien mukaisten lapseneläkkeiden ja kansaneläke-

laitoksen lapseneläkkeen ja lapsilisän kesken. Käytännössä tällaiset erotusetuudet jäävät usein hyvin pieniksi (katso esimerkki). Siten olisi tarkoituksenmukaista, että myös ne voidaan maksaa kertasuorituksena silloin, kun valtiokonttorin maksaman erotusetuuden määrä jää alle valtion eläkelain 15 §:n 5 momentissa tarkoitettua markkamäärää.

Esimerkki erotusetuuden laskemisesta:

Ensisijaisuusmaan (Ranska) etuudet	Toissijaiset (Suomi) etuudet
Lapsilisä 750 FRF	Lapsilisä 735 FIM KEL-lapsen-eläke 162 FIM VPEL-lapsen-eläke 50 FIM TEL-lapsen-eläke 166 FIM
Yhteensä 750 FRF	Yhteensä 1 113 FIM

Ranskan frangin kurssi suhteessa euroon on 6,55957 ja Suomen markan kurssi suhteessa euroon on 5,94573.

Ranskan lapsenetuuden määrä (lapsilisä) 750 frangia on Suomen markkoiksi muunneltuna siten noin 680 markkaa kuukaudessa.

Suomen lapsenetuudet	1 113 FIM
Ranskan lapsenetuudet	680 FIM 430 FIM

Suomen erotusetuudesta, 430 FIM, on valtiokonttorin osuus (VPEL-lapseneläke) 19,32 FIM/kk.

14 §. Pykälän 2 momentissa säädetään, että sopimus, joka tarkoittaa eläkkeen pantaamista on mitätön. VPEL 17 §:n 2 momentissa ehdotetaan säädetäväksi, että muun muassa VEL:n 17 a §:n säännöksiä sovelletaan VPEL:n mukaisiin etuuksiin. Koska VEL:n 17 a §:ssä ehdotetaan säädetäväksi muun muassa täysin samansisältöinen säännös kuin VPEL:n nykyinen 14 §:n 2 momentti, ehdotetaan VPEL 14 §:n 2 momentti tarpeettomana kumottavaksi.

17 §. Pykälän nykyisen 1 momentin mukaan valtiokonttorin hyväksymä edunsaajan lähiomainen tai muu hänestä pääasiallisesti huolehtiva henkilö voi käyttää edunvalvojana edunsaajan puhevaltaa tämän lain mukaista perhe-eläkettä koskevassa asiassa. Säännöksen sanamuoto ehdotetaan muutettavaksi samanlaiseksi kuin valtion eläkelain 17 §:n 1 momentiksi ehdotettavassa sää-

nöksessä.

Pykälän 2 momentissa säädetään valtiokonttorin oikeudesta suorittaa perhe-eläkkeen saajan lähiomaiselle tai muulle hänestä pääasiallisesti huolehtivalle henkilölle nykyisessä 1 momentissa säädettyin edellytyksin. Säännöksen sanamuoto ehdotetaan muutettavaksi samanlaiseksi kuin valtion eläkelain 17 §:n 2 momentiksi ehdotettavassa säännöksessä. Hallintomenettelylain ja holhustoimesta annetun lain säännöksistä johtuu, että alle 18-vuotiaan perhe-eläkkeen lapseneläke maksetaan aina edunvalvojalle. Alaikäisen edunvalvojina ovat yleensä hänen vanhempansa.

Pykälän 2 momenttiin lisättävällä viittauksella valtion eläkelain momentteihin perhe-eläkelain mukaisten etuuksien osalta olisi soveltuvin osin voimassa se, mitä valtion eläkelain vastaavissa säännöksissä valtion eläkelain mukaisista etuuksista säädetään. Samalla 17 a §:n säännös sosiaalilautakunnalle maksamisesta harkinnanvaraisin perustein kumottaisiin tarpeettomana, koska viittaussäännöksen nojalla näissä tapauksissa sovellettaisiin vastaavaa valtion eläkelain säännöstä.

1.3. Laki kuukautta lyhyempien valtion palvelussuhteiden eläketurvan järjestämisestä annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta

1 §. Pykälään ehdotettavan uuden 3 momentin mukaan sellaiset tämän lain tarkoittamat lyhytpalvelukset, joista karttuneen eläkkeen määrä on ennen valtion eläkelain 11 ja 12 §:n mukaisen yhteensovituksen suorittamista pienempi kuin 10,63 markkaa kuukaudessa (vuoden 2000 indeksiluku), eivät oikeuttaisi tämän lain tarkoittamaan eläketurvaan. Nykyisessä laissa rajamäärää ei ole. Koska kertasuorituksena ei voida maksaa kaikkia eläkkeitä, kuten esimerkiksi työttömyyseläkkeitä, säännölliseen maksuun menee muutamien pennien, jopa yhden pennin määräisiä, tämän lain tarkoittamia eläkkeitä. Myös kertasuorituksena maksettavat eläkkeet voivat olla erittäin pieniä, jos kuukausieläke on pieni. Näin on erityisesti, kun on kyse esimerkiksi kuntoutustuesta ja perhe-eläkkeistä. Kertasuorituksena maksettavissa eläkkeissä on usein myös takautuvalla ajalla myönnettyjä kuukausieläkkeitä. Valtion eläkelain säännösten mukaisesti tietyissä tapauksissa takautuvaa eläkettä ei voitaisi

maksaa pelkästään edunsaajalle itselleen, vaan se tulisi jakaa muiden eläkkeensaajien kesken ja maksaa eläke niille (esimerkiksi työttömyyskassat, kansaneläkelaitos ja sosiaalilautakunnat). Näissäkin tapauksissa maksussa voisi olla muutamien pennien määräisiä, tämän lain tarkoittamia eläkkeitä. Tämä ei ole tarkoituksenmukaista eläketurvan toimeenpanon kannalta. Säännöksessä ehdotettu rajamäärä, vastaa kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain vastaavan säännöksen rajamäärää.

3 §. Pykälän 1 momentissa säädetään eläkkeen määrästä ja eläkkeen perusteena olevan palkan laskemisesta soveltuvin osin valtion eläkelain mukaisesti. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisättäisiin säännös, jonka mukaan yhteensovitusperusteena voitaisiin käyttää lyhytpalveluksesta saatua eläkkeen perusteena olevaa palkkaa vain, jos lyhytpalveluksessa on eläkkeeseen oikeuttavaa aikaa yhdenjaksoisesti vähintään vuosi. Säännös olisi perusteltu, koska yhteensovitusta suoritettaessa olisi tarpeen saada vähimmäiskesto sille lyhytpalvelukselle, joka voidaan korkeimpana palkkana ottaa huomioon muiden peruseläkkeiden yhteensovituksessa. Tämä johtuu siitä, että valtiolla on lyhytpalveluksessa ja siten tämän lain piirissä erilaisia palkkionsaajia kuten konsultteja ja luennoitsijoita. Näissä tapauksissa palkkio merkitään yhdelle päivälle ja päiväpalkka voi olla esimerkiksi 5 000 markkaa. Kuukausiansioksi muodostuu tällöin jopa yli 100 000 markkaa. Ilman lyhytpalveluksen kestolle asetettua edellytystä, tilanne voisi johtaa sattumanvaraiseen eläkkeen määräytymiseen ja joissakin tapauksissa eläketurvan taso saattaisi määräytyä selvästi korkeammaksi kuin mitä henkilön työhistoria edellyttäisi.

1.4. Laki eräistä opetusalan eläkejärjestelyistä annetun lain 11 ja 14 §:n muuttamisesta

11 §. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan uutta säännöstä, jonka mukaan henkilöllä, joka on sellaisen 9 §:ssä tarkoitetun työnantajan palveluksessa, jonka henkilöstöllä ei ollut oikeutta valtion eläketurvaan eräistä opetusalan eläkejärjestelyistä annetun lain tullessa voimaan, ei tulisi palveluksensa osalta sen piiriin myöskään lain voimaantulon jälkeen. Tällä hetkellä lain 9 §:n mukaisesti tietyin edellytyksin henkilöt, jotka ovat

ammattillisesta koulutuksesta annetussa laissa 630/1998, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa 631/1998, vapaasta sivistyöstä annetussa laissa 632/1998 tai taiteen perusopetuksesta annetussa laissa 633/1998 tarkoitetun yksityisen koulutuksen järjestäjän palveluksessa, kuuluvat palveluksensa osalta valtion eläkelain piiriin.

Säädettäessä lakia eräistä opetusalan eläkejärjestelyistä tarkoituksena ei ollut laajentaa valtion eläkelain piiriin kuuluvien työntekijäin määrää. Lain myötä valtion eläkelain piiriin tulleita kokonaan uusia oppilaitoksia ovat muun muassa vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitetut kesäyliopistot sekä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetut ammatilliset aikuis-koulutuskeskukset ja ammatilliset erikoisoppilaitokset. Siksi lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että lain voimaantulon jälkeen alkaneet palvelukset eivät voisi tulla valtion eläketurvan piiriin, jos työnantajana olevan oppilaitoksen henkilöstö ei ollut valtion eläketurvan piirissä eräistä opetusalan eläkejärjestelyistä annetun lain tullessa voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Yleisen valtionosuusuudistuksen tultua voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993 sellaisten yksityisten ammatillisten oppilaitosten, kansalaisopistojen, valtionosuutta saavien musiikkioppilaitosten ja liikunnan koulutuskeskusten sekä 1 päivästä tammikuuta 1994 lukien sellaisten valtionosuutta saavien kansanopistojen ja opintokeskusten henkilöstö kuuluu opetuksen järjestäjän mukaiseen eläkejärjestelmään eli työntekijäin eläkelain piiriin, mikäli oppilaitoksen perustamislupa on saatu kyseisten ajankohtien jälkeen. Ehdotettu 2 momentin muutos koskisi myös edellä mainittuja oppilaitoksia, joissa perustamislupa on saatu vasta valtionosuusuudistuksen voimaantulon jälkeen ja jonka henkilöstö on ollut työntekijäin eläkelain soveltamisen piirissä opetusalan eläkejärjestelylain tullessa voimaan.

Niissä tapauksissa, kun kyse on ollut valtion eläkelain soveltamisen piiriin kuuluvan oppilaitoksen yhdistämisestä tai omistajan vaihdoksesta, henkilöstö on säilyttänyt valtion eläketurvan ja oppilaitos on pysynyt valtion eläkelain soveltamisen piirissä. Lailla eräistä opetusalan eläkejärjestelyistä ei ollut tarkoitus muuttaa tätä käytäntöä ja näin olisi jatkossakin.

14 §. Jotkut lukio-opetusta antavat opettajat valitsivat lain 14 §:n 1 momentin mukai-

sen vanhan lainsäädännön mahdollistaman peruskoulun opettajan 60 vuoden eläkeiän. Tämä valinta piti tehdä viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 1999. Tällaisessa niin sanotussa erityisessä eläkeiässä eläkkeelle päättäkseen on edunsaajan lisäksi täytettävä niin sanotut loppukarenssivaatimukset eli hänen on oltava erityiseen eläkeikänsä oikeuttavissa tehtävissä välittömästi kuusi kuukautta ennen eläkeiän täyttämistä ja lisäksi hänellä on viimeisen viiden vuoden aikana oltava eläke-aikaa vähintään kolme vuotta. Valinta-ajan päättyessä tämän lain 15 §:ssä säädettiin, että peruskoulun opettajan loppukarenssit voidaan täyttää joko perusopetuslain tai lukiolain mukaisissa tehtävissä. Lain 15 §:ää muutettiin lailla 933/1999, joka tuli voimaan 15 päivänä lokakuuta 1999, siten että loppukarenssit on mahdollista täyttää ainoastaan perusopetuslain mukaisissa tehtävissä. Ei pidetty tarkoituksenmukaisena, että lukion opettajilla olisi mahdollisuus hakeutua eläkkeelle aikanaan peruskoulun opettajille tarkoitettussa eläkeiässä.

Peruskoulun opettajan vanhan eläkeiän valinneilla lukio-opetusta antavilla opettajilla on täten tällä hetkellä mahdollisuus päästä valitsemassaan iässä eläkkeelle ainoastaan silloin, jos he täyttävät loppukarenssivaatimukset perusopetuslain mukaisissa tehtävissä. Tähän ei useimmiten ole mahdollisuuksia. Erityisen eläkeiän valinta oli valinta vanhan eläkeikäjärjestelmän ja uuden niin sanotun joustavan eläkeikäjärjestelmän välillä. Vanhan järjestelmän valinta sulkee siten pois mahdollisuuden käyttää joustavan eläkeikäjärjestelmän eläkemuotoja; varhennettua vanhuuseläkettä, yksilöllistä varhaiseläkettä ja osa-aikaeläkettä. Valinta on peruuttamaton. Siksi ehdotetaan, että lain 14 §:ään lisättäisiin uusi 2 momentti, joka antaisi peruskoulun opettajan eläkeiän valinneille lukiolain piiriin kuuluvissa opetustehtävissä oleville mahdollisuuden peruuttaa tekemänsä valinta. Valinnan peruutuksen tehdessään henkilön on oltava lukiolain piiriin kuuluvissa opetustehtävissä tai virkavapaalla sellaisista. Tehtävien ei kuitenkaan tarvitse pääasiallisesti olla näitä tehtäviä.

Peruutusmahdollisuus olisi keinottelun estämiseksi olemassa vain lyhyen määräajan eli vuoden 2000 loppuun saakka. Se koskisi vain sellaisena aikana tehtyjä valintoja, jolloin valinnan tehneellä on voinut olla tieto 15 §:n sisällöstä sellaisena kuin se oli valinta-ajan päättyessä. Laki eräistä opetusalan

eläkejärjestelyistä annettiin 4 päivänä syyskuuta 1998 ja tieto eduskunnan hyväksymästä laista on ollut hieman aiemmin. Siten ennen syyslukukauden alkua 1998 ei tämän lain mahdollistamia lukio-opettajan valintoja ole voinut tapahtua ja siksi peruutusmahdollisuus koskisi vain 1.8.1998 — 30.6.1999 tehtyjä valintoja. Peruutus olisi tehtävä kirjallisesti.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Valtion eläkelain voimaantulosäännöksen 2 momentin mukaan 1 §:n 5 momentin teknisen katkaisun säännöstä sovellettaisiin kuitenkin sellaisiin eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma on sattunut vuoden 1999 jälkeen.

Valtion eläkelain voimaantulosäännöksen 3 momentin mukaan 9 d §:n 1 momentin 4 kohdan muutosta osa-aikaeläkkeen ansiorajoihin sovellettaisiin myös sellaisiin eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma on sattunut vuoden 1999 jälkeen. Tätä aikaisemmin sattuneisiin eläketapahtumiin muutosta sovellettaisiin, jos eläkkeeseen tulee muutos vuoden 1999 jälkeen. Muutos osa-aikaeläkkeeseen voi tulla jos eläke lasketaan osa-aikatyössä tapahtuneen muutoksen takia lain 13 §:n 2 momentin mukaisesti uudelleen tai eläkkeen maksaminen keskeytetään tai lakkautetaan.

Valtion eläkelain voimaantulosäännöksen 4 momentin mukaan 15 §:n 5 momentin kertsuoritusta koskevaa säännöstä sovellettaisiin myös ennen lain voimaantuloa alkaneisiin eläkkeisiin. Säännöksen tarkoituksenmukainen soveltaminen edellyttäisi tätä.

Valtion eläkelain voimaantulosäännöksen 5 momentissa ehdotetaan niitä tapauksia varten, joissa edunsaajan etuus maksetaan tämän lain tullessa voimaan huoltajalle, holhojalle tai uskotulle miehelle taikka muulle valtiokonttorin hyväksymälle henkilölle tai muulle taholle, että eläkkeen maksaminen tälle jatkuisi, kunnes valtiokonttorille olisi ilmoitettu muusta edunvalvojasta, jolla on oikeus nostaa edunsaajan etuus. Ehdotettu säännös turvaisi etuuden maksamisen ilman katkoksia.

Valtion eläkeasetuksen 8 §:ssä säädetään eläkkeen määrästä ja sen maksamisesta kertsuorituksena eläkkeensaajan suostumuksella. Koska eläkkeen suorittamisesta ker-

tasuorituksena ja kertasuorituksen määrästä säädetään valtion eläkelain 15 §:n 5 momentissa, valtion eläkeasetuksen 8 §:ään sisältyvä, sisällöltään jo vanhentunut säännös ehdotetaan valtion eläkelain voimaantulosäännöksen 6 momentissa tarpeettomana kumotavaksi.

Valtion perhe-eläkelain voimaantulosäännöksen 2 ja 3 momenttiin ehdotetaan samantyyppiset voimaantulosäännökset kuin valtion eläkelain voimaantulosäännöksen 4 ja 5 momenttiin.

Lakia kuukautta lyhyempien palvelussuhteiden eläketurvan järjestämisestä annetun lain voimaantulosäännöksen 2 momentin

mukaan lakia sovellettaisiin sellaisiin eläkkeisiin, jotka alkavat lain tultua voimaan. Siten jo myönnettyihin etuuksiin ei puututtaisi.

Eräistä opetusalan eläkejärjestelyistä annetun lain 11 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen 2 momentin mukaan lakia sovellettaisiin palvelukseen, joka on alkanut eräistä opetusalan eläkejärjestelyistä annetun lain tultua voimaan eli 1 päivänä tammikuuta 1999 tai sen jälkeen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**valtion eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain (280/1966) 1 §:n 5 momentti, 9 d §:n 1 momentin 4 kohta, 15 §:n 5 momentti, 17 §, 17 a § ja 27 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 5 momentti laissa 333/1986, 9 d §:n 1 momentin 4 kohta laissa 103/1989, 15 §:n 5 momentti laissa 1671/1995, 17 § laeissa 600/1986, 1528/1993 sekä 837/1996 ja 17 a § mainituissa laissa 1528/1993, sekä
lisätään lakiin uusi 17 b § seuraavasti:

1 §

Jos edunsaajan säännöllisenä pidettävä työaika tai työaikajärjestely palveluksen jatkuttua vähintään kolme vuotta muuttuu ja hänen työansionsa samalla alenee vähintään yhdellä neljänneksellä tai nousee vähintään yhdellä kolmanneksella ja jos työajan tai työaikajärjestelyn muutosta ei ole tarkoitettu tilapäiseksi, pidetään palvelusta eri palveluksena työajassa tai työaikajärjestelyssä tapahtunutta muutosta seuraavan kuukauden alusta, ei kuitenkaan, jos eläketapahtumaan ei ole kulunut kahta vuotta.

9 d §

Oikeus saada osa-aikaeläkettä on 58 vuotta täyttäneellä edunsaajalla edellyttäen, että:

4) hänen työaikansa ja ansiotulonsa on tämän lain piiriin kuuluvassa palveluksessa vähentynyt niin, että ansiotulo jäljelle jäävässä työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen säännösten piiriin kuuluvassa työssä tai yrittäjätoiminnassa, jota jäljempänä kutsutaan osa-aikatyöksi, on yhteensä vähintään 35 prosenttia ja enintään 70 prosenttia ennen vähentämistä hänellä olleesta vakiintuneesta ansiotulosta, kuitenkin vähintään 2 §:n 1 momentissa mainitun markkamäärän suuruinen, jolloin työajan vähentyminen ei saa merkittävästi poiketa ansiotulojen vähenemisestä; sekä

15 §

Jos vanhuuseläke tai sellainen täysi työkyvyttömyyseläke, jonka suuruutta määrättäessä ei ole sovellettu 5 a §:ää, on ennen 11 tai 12 §:n mukaista eläkkeen enimmäismäärän laskemista pienempi kuin 67,01 markkaa kuukaudessa (vuoden 2000 indeksiluvun mukaan), valtiokonttori voi maksaa eläkkeen kertasuorituksena. Kertasuoritus lasketaan sosiaali- ja terveystieteiden vahvistamien perusteiden mukaan. Kertasuorituksen saaneella ei sen jälkeen ole saman eläketapahtuman vuoksi oikeutta eläkkeeseen niiden palvelusten perusteella, joihin kertasuoritus perustui. Jos määrääjäksi myönnetty työkyvyttömyyseläke on maksettu kertasuorituksena, voidaan eläkkeensaajalle kuitenkin myöntää eläke siltä ajalta, jonka hänen työkyvyttömyytensä määrääjän jälkeen jatkuu. Edellä sanottu markkamäärä tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta sen indeksiluvun mukaan, joka vahvistetaan työntekijäin eläkelain 9 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen soveltamista varten.

17 §

Jos edunsaaja iän, vamman, sairauden tai muun syyn takia ei itse pysty hakemaan etuutta tai muuten hoitamaan etuutta koskevia asioitaan eikä hänellä ole edunvalvojaa, voi valtiokonttorin hyväksymä edunsaajan lähiomainen tai muu henkilö, joka on pääasiallisesti huolehtinut hänestä, edunsaajan puolesta käyttää puhevaltaa tämän lain mukaista etuutta koskevassa asiassa. Alle 15-

vuotiaan puhevaltaa muussa kuin henkilöä koskevassa asiassa käyttää hänen edunvalvojansa.

Tämän lain mukainen etuus maksetaan edunsaajalle, jolle se on myönnetty, jollei laissa toisin säädetä. Etuuden maksamisesta sille, jolla on edunvalvoja, on soveltuvien osin voimassa, mitä holhoustoimesta annettussa laissa (442/1999) säädetään. Alle 15-vuotiaan etuus maksetaan kuitenkin hänen edunvalvojalleen.

Jos tämän lain mukaisen etuuden maksamista edunsaajalle itselleen ei voida pitää tarkoitustaan vastaavana hänen elämäntapojensa, sairautensa tai muun erityisen syyn vuoksi eikä hänelle ole määrätty edunvalvojaa, valtiokonttori voi edunsaajan suostumuksella päättää, että etuus maksetaan edunsaajan asuinkunnan sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettulle toimielimelle käytettäväksi edunsaajan ja sellaisen henkilön huoltoon, jonka elatuksesta edunsaaja on toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 2 §:n mukaan velvollinen huolehtimaan. Näin maksettua etuutta ei saa vastoin edunsaajan nimenomaista suostumusta käyttää muuhun kuin sen kuukauden aikana annettavaan huoltoon, jolta etuus on suoritettu. Jos edunsaaja on 17 b §:n 4 momentissa tarkoitettussa hoidossa tai huollossa, tulee etuus käyttää 17 b §:n 4 momentin mukaisesti. Esityksen etuuden maksamisesta voi tehdä edunsaaja, hänen puolisonsa, muu omaisensa, henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii, tai kunnan asianomainen monijäseninen toimielin.

17 a §

Tämän lain mukaista etuutta ei saa siirtää toiselle ilman valtiokonttorin suostumusta. Eläkkeen panttaamista tarkoittava sopimus on mitätön. Tämän lain nojalla maksettavaa kustannusten korvausta ei saa ulosmitata.

17 b §

Jos edunsaaja on saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatuesta annetun lain mukaista työmarkkinatukea taikka työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/1990) mukaista koulutustukea tai työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain (1402/1997) mukaista koulutuspäivärahaa samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, valtiokonttorin on työttömyyskassan tai kansaneläkelaitoksen vaati-

muksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke työttömyyskassalle tai kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua työttömyyspäivärahan, työmarkkinatuen, koulutustuen tai koulutuspäivärahan määrää.

Jos edunsaaja on väliaikaisesti saanut kansaneläkelaitoksen maksamaa eläkettä kansaneläkelain 45 §:n 2 momentin mukaan samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään 23 §:n 1 momentissa tarkoitettua valituksen johdosta eläkettä takautuvasti, valtiokonttorin on suoritettava takautuva eläke kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa kansaneläkelaitoksen samalta ajalta liikaa maksaman eläkkeen määrää. Samoin voidaan menetellä, jos edunsaaja on saanut kansaneläkelain mukaisista eläkettä samalta ajalta, jolta valtiokonttori 24 §:n 3 momentin mukaisesti oikaisee tai muutoin tarkistaa myönnetyn eläkkeen määrän.

Jos edunsaaja on saanut toimeentulotuesta annetun lain 23 §:ssä tarkoitettua toimeentulotukea ennakkona, samalta ajalta takautuvasti myönnettävä eläke tai osa siitä maksetaan sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimielimen hakemuksesta sille jo annetun toimeentulotuen korvaamiseksi.

Jos kunta on järjestänyt edunsaajalle laitoshoidon tai -huoltoa taikka perhehoitoa, valtiokonttorin on kunnan vaatimuksesta maksettava hänelle tuleva eläke laitoshoidon tai -huollon taikka perhehoidon ajalta kunnalle käytettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Jos edunsaaja on saanut opintotukilain (65/1994) mukaista opintorahaa, aikuisopintorahaa tai asumislisää samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään takautuvasti muuta kuin osatyökyvyttömyyseläkettä, valtiokonttorin on kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun opintotuen määrää.

Eläke maksetaan 1—5 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa työttömyyskassalle, kansaneläkelaitokselle, 3 momentissa tarkoitettulle toimielimelle tai kunnalle, kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva ilmoitus on tehty valtiokonttorille vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

27 §

Henkilö, jolla on oikeus tämän lain mukai-

seen eläkkeeseen, on velvollinen alistumaan siihen, mitä vastaisuudessa mahdollisesti säädetään hänelle samanaikaisesti tulevien eläkkeiden, sairausvakuutus-, tapaturmavakuutus-, sotilasvamma- tai liikennevakuutuskorvausten huomioon ottamisesta 10 §:n 6—9 momentissa tarkoitetun eläkkeen enimmäismäärän laskemiseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta .

Lain 1 §:n 5 momenttia sovelletaan sellaisiin eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma on sattunut 1 päivänä tammikuuta 2000 tai sen jälkeen.

Lain 9 d §:n 1 momentin 4 kohtaa sovelletaan sellaisiin eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma on sattunut 1 päivänä tammikuuta 2000 tai sen jälkeen. Lainkohtaa sovelletaan myös eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma on

sattunut ennen 1 päivää tammikuuta 2000, mikäli muutos osa-aikatyön ansioissa on tapahtunut kyseisenä päivänä tai sen jälkeen.

Lain 15 §:n 5 momenttia sovelletaan myös eläkkeeseen, joka on alkanut ennen lain voimaantuloa.

Jos edunsaajan etuus on maksettu holhoojalle, huoltajalle tai uskotulle miehelle taikka muulle valtiokonttorin hyväksymälle henkilölle tai muulle taholle tämän lain tullessa voimaan, etuuden maksaminen tälle jatkuu, kunnes valtiokonttorille on ilmoitettu muusta edunvalvojasta, jolla on oikeus nostaa edunsaajan etuus.

Tällä lailla kumotaan 9 päivänä joulukuuta 1966 annetun valtion eläkeasetuksen (611/1966) 8 § siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Tämän lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

2.

Laki

valtion perhe-eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 31 päivänä joulukuuta 1968 annetun valtion perhe-eläkelain (774/1968) 14 §:n 2 momentti ja 17 a §, sellaisena kuin se on laissa 569/1975, sekä *muutetaan* 12 §:n 5 momentti ja 17 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1530/1993, seuraavasti:

12 §

Perhe-eläkkeen maksamisesta kertsuorituksena noudatetaan soveltuvien osien valtion eläkelain 15 §:n 5 momentin säännöksiä. Niin ikään valtiokonttori voi maksaa kertsuorituksena 67,01 markkaa (vuoden 2000 indeksiluvun mukaan) pienemmän perhe-eläkkeen tai eläkkeen, joka sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 perusteella maksetaan Suomesta lapselle niiden etuuksien, joihin lapsella olisi oikeus Suomesta, ja lapsen asuinmaan myöntämien etuuksien erotukse-

na. Kertsuoritus lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaan. Edellä sanottu markkamäärä tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta sen indeksiluvun mukaan, joka vahvistetaan työntekijäin eläkelain 9 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen soveltamista varten.

17 §

Jos edunsaaja iän, vamman, sairauden tai muun synn takia ei itse pysty hakemaan etuutta tai muuten hoitamaan etuutta koskevia asioitaan eikä hänellä ole edunvalvojaa, voi valtiokonttorin hyväksymä edunsaajan lähiomainen tai muu henkilö, joka on pääasiallisesti huolehtinut hänestä, edunsaajan puolesta käyttää puhevaltaa tämän lain mu-

kaista etuutta koskevassa asiassa.

Tämän lain mukainen etuus maksetaan edunsaajalle, jolle se on myönnetty, jollei laissa toisin säädetä. Etuuden maksamisesta sille, jolla on edunvalvoja, on soveltuvin osin voimassa, mitä holhoustoimesta annettussa laissa (442/1999) säädetään. Tämän lain mukaisen etuuden maksamisesta on lisäksi voimassa, mitä valtion eläkelain 17 §:n 3 momentissa, 17 a §:ssä ja 17 b §:n 3,4 ja 6 momentissa säädetään valtion eläkelain mukaisista etuuksista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta .

Lain 12 §:n 5 momenttia sovelletaan myös perhe-eläkkeeseen, joka on alkanut ennen lain voimaantuloa.

Jos edunsaajan etuus on maksettu holhoojalle, huoltajalle tai uskotulle miehelle taikka muulle valtiokonttorin hyväksymälle henkilölle tai muulle taholle tämän lain tullessa voimaan, etuuden maksaminen tälle jatkuu, kunnes valtiokonttorille on ilmoitettu muusta edunvalvojasta, jolla on oikeus nostaa edunsaajan etuus.

Tämän lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

3.

Laki

kuukautta lyhyempien valtion palvelussuhteiden eläketurvan järjestämisestä annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuukautta lyhyempien valtion palvelussuhteiden eläketurvan järjestämisestä 11 päivänä joulukuuta 1997 annetun lain (1152/1997) 3 §:n 1 momentti, sekä
lisätään 1 §:ään uusi 3 momentti, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Jos tässä pykälässä tarkoitetuista eläkkeeseen oikeuttavista lyhytpalveluksista karttuneen tämän lain mukaisen eläkkeen määrä ennen valtion eläkelain 11 ja 12 §:n mukaisen eläkkeen enimmäismäärän laskemista on pienempi kuin 10,63 markkaa kuukaudessa (vuoden 2000 indeksiluvun mukaan), lyhytpalvelukset eivät oikeuta eläkkeeseen. Edellä sanottu markkamäärä tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta sen indeksiluvun mukaan, joka vahvistetaan työntekijäin eläkelain

9 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen soveltamista varten.

3 §

Eläkkeen määrä

Eläkkeen määrä ja eläkkeen perusteena oleva palkka lasketaan soveltuvin osin valtion eläkelain mukaisesti jokaisesta lyhytpalveluksesta erikseen. Eläkkeiden yhteensovitusta suoritettaessa tämän lain mukaisesta lyhytpalveluksesta saatua eläkkeen perusteena olevaa palkkaa voidaan käyttää yhteensovitusperusteena vain, jos eläkkeeseen oikeutavaa aikaa lyhytpalveluksessa on yhdenjak-

soisesti vähintään vuosi. Eläkkeen määrä on 1/8 prosenttia eläkeajaksi luettavaa kuukautta kohti ja se lasketaan kuukauden kolmas-kymmenesosilta jokaista lyhytpalveluksen päivää kohti erikseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta .
Tätä lakia sovelletaan eläkkeisiin, jotka
alkavat lain tultua voimaan.

4.

Laki

eräistä opetusalan eläkejärjestelyistä annetun lain 11 ja 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään eräistä opetusalan eläkejärjestelyistä 4 päivänä syyskuuta 1998 annetun lain (662/1998) 11 §:ään uusi 2 momentti ja 14 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

11 §

Oikeutta valtion eläketurvaan 1 momentin mukaisesti ei ole henkilöllä, joka on sellaisen 9 §:ssä mainitun työnantajan palveluksessa, jonka henkilöstöllä ei ole ollut oikeutta valtion eläketurvaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

sen eläkeiän valinnasta, kuin 1 momentissa tarkoitetaan, voi peruuttaa tekemänsä valinnan viimeistään 29 päivänä joulukuuta 2000. Peruutus on tehtävä kirjallisesti ja se on toimitettava valtiokonttoriin viimeistään määräajan viimeisenä päivänä.

14 §

Lukiolain piiriin kuuluvissa opetustehtävissä oleva henkilö, joka on tehnyt 1.8.1998 — 30.6.1999 välisenä aikana sellaisen ilmoituk-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta .

Lain 11 §:n 2 momenttia sovelletaan 1 päivänä tammikuuta 1999 tai sen jälkeen alkaneeseen palvelussuhteeseen.

Helsingissä 12 päivänä toukokuuta 2000

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

1.

Laki**valtion eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain (280/1966) 1 §:n 5 momentti, 9 d §:n 1 momentin 4 kohta, 15 §:n 5 momentti, 17 §, 17 a § ja 27 §,

sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 5 momentti laissa 333/1986, 9 d §:n 1 momentin 4 kohta laissa 103/1989, 15 §:n 5 momentti laissa 1671/1995, 17 § laeissa 600/1986, 1528/1993 sekä 837/1996 ja 17 a § mainituissa laissa 1528/1993, sekä

lisätään lakiin uusi 17 b § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

Jos edunsaajan säännöllisenä pidettävä työaika palveluksen jatkuttua vähintään kolme vuotta muuttuu ja hänen työansionsa samalla alenee vähintään yhdellä neljänneksellä tai nousee vähintään yhdellä kolmanneksella, ja jos työajan muutosta ei ole tarkoitettu tilapäiseksi, pidetään palvelusta eri palveluksena työajassa tapahtunutta muutosta seuraavan kuukauden alusta, ei kuitenkaan, jos eläketahtumaan ei ole kulunut kahta vuotta.

Jos edunsaajan säännöllisenä pidettävä työaika *tai työaikajärjestely* palveluksen jatkuttua vähintään kolme vuotta muuttuu ja hänen työansionsa samalla alenee vähintään yhdellä neljänneksellä tai nousee vähintään yhdellä kolmanneksella ja jos työajan *tai työaikajärjestelyn* muutosta ei ole tarkoitettu tilapäiseksi, pidetään palvelusta eri palveluksena työajassa *tai työaikajärjestelyssä* tapahtunutta muutosta seuraavan kuukauden alusta, ei kuitenkaan, jos eläketahtumaan ei ole kulunut kahta vuotta.

9 d §

9 d §

Oikeus saada osa-aikaeläkettä on 58 vuotta täyttäneellä edunsaajalla edellyttäen, että:

Oikeus saada osa-aikaeläkettä on 58 vuotta täyttäneellä edunsaajalla edellyttäen, että:

4) hänen työaikansa ja ansiotulonsa on tämän lain piiriin kuuluvassa palveluksessa vähentynyt niin, että ansiotulo jäljelle jäävässä työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen säännösten piiriin kuuluvassa työssä tai yrittäjätoiminnassa, jota jäljempänä kutsutaan osa-aikatyöksi, on yhteensä vähintään 40 prosenttia ja enintään 60 prosenttia ennen vähentämistä hänellä olleesta vakiintuneesta ansiotulosta, kuitenkin vähintään 2 §:n 1 momentissa mainitun markkamäärän suuruinen, jolloin työajan vähentyminen ei saa merkittävästi poiketa ansiotulojen vähenemisestä; sekä

4) hänen työaikansa ja ansiotulonsa on tämän lain piiriin kuuluvassa palveluksessa vähentynyt niin, että ansiotulo jäljelle jäävässä työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen säännösten piiriin kuuluvassa työssä tai yrittäjätoiminnassa, jota jäljempänä kutsutaan osa-aikatyöksi, on yhteensä vähintään 35 prosenttia ja enintään 70 prosenttia ennen vähentämistä hänellä olleesta vakiintuneesta ansiotulosta, kuitenkin vähintään 2 §:n 1 momentissa mainitun markkamäärän suuruinen, jolloin työajan vähentyminen ei saa merkittävästi poiketa ansiotulojen vähenemisestä; sekä

Voimassa oleva laki

Ehdotus

15 §

Jos vanhuuseläke tai sellainen täysi työkyvyttömyyseläke, jonka suuruutta määrättäessä ei ole sovellettu 5 a §:ää, on ennen 11 tai 12 §:n mukaista eläkkeen enimmäismäärän laskemista pienempi kuin 2,50 markkaa kuukaudessa, voidaan eläke maksaa kertasuorituksena, joka lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön työntekijäin eläkelain 19 b §:n soveltamista varten vahvistamien perusteiden mukaan. Kertasuorituksen saaneella ei sen jälkeen ole saman eläketapahtuman johdosta oikeutta eläkkeeseen siitä palveluksesta, johon kertasuoritusta vastaava eläke on perustunut. Jos määräajaksi myönnetty työkyvyttömyyseläke on maksettu kertasuorituksena, voidaan eläkkeensaajalle kuitenkin myöntää eläke siltä ajalta, jonka hänen työkyvyttömyytensä määräajan jälkeen jatkuu. Edellä sanottu markkamäärä tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta sen palkkaindeksiluvun mukaan, joka vahvistetaan työntekijäin eläkelain 9 §:n 2 momentin 1 virkkeen soveltamista varten.

17 §

1 ja 2 momentti kumottu lailla 30.12.1993/1528.

Sosiaalilautakunnan hakemuksesta eläke tai osa siitä voidaan maksaa lautakunnalle käytettäväksi eläkkeen saajan tai sellaisen henkilön huoltoon, jonka elatukseen eläkkeen saaja sosiaalihuoltolain (710/82) 30 §:n mukaan on velvollinen osallistumaan. Eläk-

15 §

Jos vanhuuseläke tai sellainen täysi työkyvyttömyyseläke, jonka suuruutta määrättäessä ei ole sovellettu 5 a §:ää, on ennen 11 tai 12 §:n mukaista eläkkeen enimmäismäärän laskemista pienempi kuin 67,01 markkaa kuukaudessa (vuoden 2000 indeksiluvun mukaan), valtiokonttori voi maksaa eläkkeen kertasuorituksena. Kertasuoritus lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaan. Kertasuorituksen saaneella ei sen jälkeen ole saman eläketapahtuman vuoksi oikeutta eläkkeeseen niiden palvelusten perusteella, joihin kertasuoritus perustui. Jos määräajaksi myönnetty työkyvyttömyyseläke on maksettu kertasuorituksena, voidaan eläkkeensaajalle kuitenkin myöntää eläke siltä ajalta, jonka hänen työkyvyttömyytensä määräajan jälkeen jatkuu. Edellä sanottu markkamäärä tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta sen indeksiluvun mukaan, joka vahvistetaan työntekijäin eläkelain 9 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen soveltamista varten.

17 §

Jos edunsaaja iän, vammaan, sairauden tai muun syyn takia ei itse pysty hakemaan etuutta tai muuten hoitamaan etuutta koskevia asioitaan eikä hänellä ole edunvalvojaa, voi valtiokonttorin hyväksymä edunsaajan lähiomainen tai muu henkilö, joka on pääasiallisesti huolehtinut hänestä, edunsaajan puolesta käyttää puhevaltaa tämän lain mukaista etuutta koskevassa asiassa. Alle 15-vuotiaan puhevaltaa muussa kuin henkilöö koskevassa asiassa käyttää hänen edunvalvojansa.

Tämän lain mukainen etuus maksetaan edunsaajalle, jolle se on myönnetty, jollei laissa toisin säädetä. Etuuden maksamisesta sille, jolla on edunvalvoja, on soveltuvin osin voimassa, mitä holhoustoimesta annettussa laissa (442/1999) säädetään. Alle 15-vuotiaan etuus maksetaan kuitenkin hänen edunvalvojalleen.

Jos tämän lain mukaisen etuuden maksamista edunsaajalle itselleen ei voida pitää tarkoitustaan vastaavana hänen elämäntapojensa, sairautensa tai muun erityisen syyn vuoksi eikä hänelle ole määrätty edunvalvojaa, valtiokonttori voi edunsaajan suostu-

Voimassa oleva laki

keen maksamisesta sosiaalilautakunnalle voidaan päättää myös siltä osin kuin sitä on suoritettava takautuvasti, mutta sosiaalilautakunta saa käyttää eläkettä jo annetun toimeentulotuen korvaamiseen vain siinä tapauksessa, että kysymys on sosiaalihuoltolain 38 §:ssä tarkoitettusta ennakosta.

Jos eläkkeen saaja on saanut työttömyys- turvalain mukaista työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatuesta annetun lain mukaista työmarkkinatukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, maksetaan takautuva eläke joko kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassan vaatimuksesta työttömyyskassalle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun työttömyyspäivärahan tai työmarkkinatuen määrää.

Jos edunsaaja on väliaikaisesti saanut kansaneläkelaitoksen maksamaa eläkettä kansaneläkelain 45 §:n 2 momentin mukaan samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään 23 §:n 2 momentissa tarkoitettua oikaisun tai 3 momentissa tarkoitettua valituksen johdosta eläkettä takautuvasti, valtiokonttorin on suoritettava takautuvasti maksettava eläke kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa kansaneläkelaitoksen samalta ajalta liikaa maksaman eläkkeen määrää.

Eläke maksetaan työttömyyskassalle tai kansaneläkelaitokselle kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että työttömyysturvalain 45 §:n 2 momentissa tai kansaneläkelain 45 §:n 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

17 a §

Jos edunsaaja on alaikäinen taikka jos hän sairauden tai muun syyn takia ei pysty itse hakemaan eläkettä ja jollei hänellä ole huoltajaa tai tätä tarkoitusta varten määrättyä

Ehdotus

muksella päättää, että etuus maksetaan edunsaajan asuinkunnan sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettulle toimielimelle käytettäväksi edunsaajan ja sellaisen henkilön huoltoon, jonka elatuksesta edunsaaja on toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 2 §:n mukaan velvollinen huolehtimaan. Näin maksettua etuutta ei saa vastoin edunsaajan nimenomaista suostumusta käyttää muuhun kuin sen kuukauden aikana annettavaan huoltoon, jolta etuus on suoritettu. Jos edunsaaja on 17 b §:n 4 momentissa tarkoitettussa hoidossa tai huollossa, tulee etuus käyttää 17 b §:n 4 momentin mukaisesti. Esityksen etuuden maksamisesta voi tehdä edunsaaja, hänen puolisonsa, muu omaisensa, henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii, tai kunnan asianomainen monijäseninen toimielin.

17 a §

Tämän lain mukaista etuutta ei saa siirtää toiselle ilman valtiokonttorin suostumusta. Eläkkeen panttaamista tarkoittava sopimus on mitätön. Tämän lain nojalla maksettavaa

Voimassa oleva laki

uskottua miestä, voi valtiokonttorin hyväksymä edunsaajan lähiomainen tai muu hänestä pääasiallisesti huolehtiva henkilö edunvalvojana käyttää edunsaajan puhevaltaa tämän lain mukaista eläkettä koskevassa asiassa.

Ehdotus

kustannusten korvausta ei saa ulosmitata.

17 b §

Jos edunsaaja on saanut työttömyysturvain lain mukaista työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatuesta annetun lain mukaista työmarkkinatukea taikka työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/1990) mukaista koulutustukea tai työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain (1402/1997) mukaista koulutuspäivärahaa samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, valtiokonttorin on työttömyyskassan tai kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke työttömyyskassalle tai kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua työttömyyspäivärahan, työmarkkinatuen, koulutustuen tai koulutuspäivärahan määrää.

Jos edunsaaja on väliaikaisesti saanut kansaneläkelaitoksen maksamaa eläkettä kansaneläkelain 45 §:n 2 momentin mukaan samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään 23 §:n 1 momentissa tarkoitetun valituksen johdosta eläkettä takautuvasti, valtiokonttorin on suoritettava takautuva eläke kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa kansaneläkelaitoksen samalta ajalta liikaa maksaman eläkkeen määrää. Samoin voidaan menetellä, jos edunsaaja on saanut kansaneläkelain mukaisista eläkettä samalta ajalta, jolta valtiokonttori 24 §:n 3 momentin mukaisesti oikaisee tai muutoin tarkistaa myönnetyn eläkkeen määrän.

Jos edunsaaja on saanut toimeentulotuesta annetun lain 23 §:ssä tarkoitettua toimeentulotukea ennakkona, samalta ajalta takautuvasti myönnettävä eläke tai osa siitä maksetaan sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun toimielimen hakemuksesta sille jo annetun toimeentulotuen korvaamiseksi.

Jos kunta on järjestänyt edunsaajalle laitoshoidon tai -huoltoa taikka perhehoitoa, valtiokonttorin on kunnan vaatimuksesta maksettava hänelle tuleva eläke laitoshoidon tai -huollon taikka perhehoidon ajalta kunnalle käytettäväksi sosiaali- ja terveyden-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

27 §
Henkilö, jolla on oikeus tämän lain mukaiseen eläkkeeseen, on velvollinen alistumaan siihen, mitä vastaisuudessa mahdollisesti säädetään hänelle samanaikaisesti tulevien eläkkeiden, sairausvakuutus-, tapaturmavakuutus-, sotilasvamman- tai liikennevakuutuskorvausten huomioon ottamisesta 10 §:n 4 momentissa tarkoitetun eläkkeen enimmäismäärän laskemiseksi.

huollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Jos edunsaaja on saanut opintotukilain (65/1994) mukaista opintorahaa, aikuisopintorahaa tai asumislisää samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään takautuvasti muuta kuin osatyökyvyttömyyseläkettä, valtiokonttorin on kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun opintotuen määrää.

Eläke maksetaan 1—5 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa työttömyyskassalle, kansaneläkelaitokselle, 3 momentissa tarkoitettulle toimielimelle tai kunnalle, kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva ilmoitus on tehty valtiokonttorille vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

27 §
Henkilö, jolla on oikeus tämän lain mukaiseen eläkkeeseen, on velvollinen alistumaan siihen, mitä vastaisuudessa mahdollisesti säädetään hänelle samanaikaisesti tulevien eläkkeiden, sairausvakuutus-, tapaturmavakuutus-, sotilasvamman- tai liikennevakuutuskorvausten huomioon ottamisesta 10 §:n 6—9 momentissa tarkoitetun eläkkeen enimmäismäärän laskemiseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta .

Lain 1 §:n 5 momenttia sovelletaan sellaisiin eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma on sattunut 1 päivänä tammikuuta 2000 tai sen jälkeen.

Lain 9 d §:n 1 momentin 4 kohtaa sovelletaan sellaisiin eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma on sattunut 1 päivänä tammikuuta 2000 tai sen jälkeen. Lainkohtaa sovelletaan myös eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma on sattunut ennen 1 päivää tammikuuta 2000, mikäli muutos osa-aikatyön ansioissa on tapahtunut kyseisenä päivänä tai sen jälkeen.

Lain 15 §:n 5 momenttia sovelletaan myös eläkkeeseen, joka on alkanut ennen lain voimaantuloa.

Jos edunsaajan etuus on maksettu holhoojalle, huoltajalle tai uskotulle miehelle taikka muulle valtiokonttorin hyväksymälle henki-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

lölle tai muulle taholle tämän lain tullessa voimaan, etuuden maksaminen tälle jatkuu, kunnes valtiokonttorille on ilmoitettu muusta edunvalvojasta, jolla on oikeus nostaa edunsaajan etuus.

Tällä lailla kumotaan 9 päivänä joulukuuta 1966 annetun valtion eläkeasetuksen (611/1966) 8 § siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Tämän lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

2.

Laki

valtion perhe-eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 31 päivänä joulukuuta 1968 annetun valtion perhe-eläkelain (774/1968) 14 §:n 2 momentti ja 17 a §, sellaisena kuin se on laissa 569/1975, sekä muutetaan 12 §:n 5 momentti ja 17 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1530/1993, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 §

12 §

Perhe-eläkkeen maksamisesta kertasuorituksena noudatetaan soveltuvin osin valtion eläkelain 15 §:n 5 momentin säännöksiä.

Perhe-eläkkeen maksamisesta kertasuorituksena noudatetaan soveltuvin osin valtion eläkelain 15 §:n 5 momentin säännöksiä. Niin ikään valtiokonttori voi maksaa kertasuorituksena 67,01 markkaa (vuoden 2000 indeksiluvun mukaan) pienemmän perhe-eläkkeen tai eläkkeen, joka sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 perusteella maksetaan Suomesta lapselle niiden etuuksien, joihin lapsella olisi oikeus Suomesta, ja lapsen asuinmaan myöntämien etuuksien erotuksena. Kertasuoritus lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaan. Edellä sanottu markkamäärä tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta sen indeksiluvun mukaan, joka vahvistetaan työntekijäin eläkelain 9 §:n 2 momentin ensim-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

Sopimus, joka tarkoittaa eläkkeen panttaamista, on mitätön.

17 §

Jos edunsaaja on alaikäinen taikka jos hän sairauden tai muun syyn takia ei pysty itse hakemaan perhe-eläkettä ja jollei hänellä ei ole holhoojaa tai tätä tarkoitusta varten määrättyä uskottua miestä, voi valtiokonttorin hyväksymä edunsaajan lähiomainen tai muu hänestä pääasiallisesti huolehtiva henkilö edunvalvojana käyttää hänen puhevaltaa tämän lain mukaista perhe-eläkettä koskevassa asiassa.

Edellä 1 momentissa säädetyin edellytyksin valtiokonttori voi myös suorittaa perhe-eläkkeen sen saajan lähiomaiselle tai muulle henkilölle.

17 a §

Sosiaalilautakunnan hakemuksesta perhe-eläke tai osa siitä voidaan maksaa lautakunnalle käytettäväksi edunsaajan tai sellaisen henkilön huoltoon, jonka elatukseen edunsaaja huoltoapulain (116/56) 3 §:n mukaan on velvollinen osallistumaan. Perhe-eläkkeen maksamisesta sosiaalilautakunnalle voidaan päättää myös siltä osin kuin sitä on suoritettava takautuvasti, mutta sosiaalilautakunta saa käyttää perhe-eläkettä jo annetun huoltoavun korvaamiseen vain siinä tapauksessa, että kysymys on huoltoapulain 34 §:ssä tarkoitettua ennakosta.

mäisen virkkeen soveltamista varten.

14 §

(kumotaan)

17 §

Jos edunsaaja iän, vammän, sairauden tai muun syyn takia ei itse pysty hakemaan etuutta tai muuten hoitamaan etuutta koskevia asioitaan eikä hänellä ole edunvalvojaa, voi valtiokonttorin hyväksymä edunsaajan lähiomainen tai muu henkilö, joka on pääasiallisesti huolehtinut hänestä, edunsaajan puolesta käyttää puhevaltaa tämän lain mukaista etuutta koskevassa asiassa.

Tämän lain mukainen etuus maksetaan edunsaajalle, jolle se on myönnetty, jollei laissa toisin säädetä. Etuuden maksamisesta sille, jolla on edunvalvoja, on soveltuvin osin voimassa, mitä holhoustoimesta annetussa laissa (442/1999) säädetään. Tämän lain mukaisen etuuden maksamisesta on lisäksi voimassa, mitä valtion eläkelain 17 §:n 3 momentissa, 17 a §:ssä ja 17 b §:n 3,4 ja 6 momentissa säädetään valtion eläkelain mukaisista etuuksista.

17 a §

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta .

Lain 12 §:n 5 momenttia sovelletaan myös perhe-eläkkeeseen, joka on alkanut ennen lain voimaantuloa.

Jos edunsaajan etuus on maksettu holhoojalle, huoltajalle tai uskotulle miehelle taikka muulle valtiokonttorin hyväksymälle henki-

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

lölle tai muulle taholle tämän lain tullessa voimaan, etuuden maksaminen tälle jatkuu, kunnes valtiokonttorille on ilmoitettu muusta edunvalvojasta, jolla on oikeus nostaa edunsaajan etuus.

Tämän lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

3.

Laki

kuukautta lyhyempien valtion palvelussuhteiden eläketurvan järjestämisestä annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kuukautta lyhyempien valtion palvelussuhteiden eläketurvan järjestämisestä 11 päivänä joulukuuta 1997 annetun lain (1152/1997) 3 §:n 1 momentti, sekä lisätään 1 §:ään uusi 3 momentti, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Soveltamisala**Soveltamisala*

Jos tässä pykälässä tarkoitetuista eläkkeeseen oikeuttavista lyhytpalveluksista karttuneen tämän lain mukaisen eläkkeen määrä ennen valtion eläkelain 11 ja 12 §:n mukaisen eläkkeen enimmäismäärän laskemista on pienempi kuin 10,63 markkaa kuukaudessa (vuoden 2000 indeksiluvun mukaan), lyhytpalvelukset eivät oikeuta eläkkeeseen. Edellä sanottu markkamäärä tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta sen indeksiluvun mukaan, joka vahvistetaan työntekijäin eläkelain 9 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen soveltamista varten.

3 §

3 §

*Eläkkeen määrä**Eläkkeen määrä*

Eläkkeen määrä ja eläkkeen perusteena oleva palkka lasketaan soveltuvien osin valtion eläkelain mukaisesti jokaisesta lyhytpalveluksesta erikseen.

Eläkkeen määrä ja eläkkeen perusteena oleva palkka lasketaan soveltuvien osin valtion eläkelain mukaisesti jokaisesta lyhytpalveluksesta erikseen. *Eläkkeiden yhteensovi-*

Voimassa oleva laki

Eläkkeen määrä on 1/8 prosenttia eläkeajaksi luettavaa kuukautta kohti ja se lasketaan kuukauden kolmaskymmenesosilta jokaista lyhytpalveluksen päivää kohti erikseen.

Ehdotus

tusta suoritettaessa tämän lain mukaisesta lyhytpalveluksesta saatua eläkkeen perusteena olevaa palkkaa voidaan käyttää yhteensovitusperusteena vain, jos eläkkeeseen oikeutavaa aikaa lyhytpalveluksessa on yhdenjaksoisesti vähintään vuosi. Eläkkeen määrä on 1/8 prosenttia eläkeajaksi luettavaa kuukautta kohti ja se lasketaan kuukauden kolmaskymmenesosilta jokaista lyhytpalveluksen päivää kohti erikseen.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 2000.*

*Tätä lakia sovelletaan eläkkeisiin, jotka
alkavat lain tultua voimaan.*

4.

Laki

eräistä opetusalan eläkejärjestelyistä annetun lain 11 ja 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään eräistä opetusalan eläkejärjestelyistä 4 päivänä syyskuuta 1998 annetun lain (662/1998) 11 §:ään uusi 2 momentti ja 14 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

11 §

Ehdotus

11 §

Oikeutta valtion eläketurvaan 1 momentin mukaisesti ei ole henkilöllä, joka on sellaisen 9 §:ssä mainitun työnantajan palveluksessa, jonka henkilöstöllä ei ole ollut oikeutta valtion eläketurvaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

14 §

14 §

Lukiolain piiriin kuuluvissa opetustehtävissä oleva henkilö, joka on tehnyt 1.8.1998 — 30.6.1999 välisenä aikana sellaisen ilmoituksen eläkeiän valinnasta, kuin 1 momentissa tarkoitetaan, voi peruuttaa tekemänsä valinnan viimeistään 29 päivänä joulukuuta 2000.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Peruutus on tehtävä kirjallisesti ja se on toimitettava valtiokonttoriin viimeistään määräajan viimeisenä päivänä.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 2000.*

Lain 11 §:n 2 momenttia sovelletaan 1 päivänä tammikuuta 1999 tai sen jälkeen alkaneeseen palvelussuhteeseen.
